

ค

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียน
การสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย:
กรณีศึกษาวิชาหลักการบัญชีเบื้องต้น
Students' Satisfaction with Hybrid Learning
in the School of Accountancy, University
of the Thai Chamber of Commerce:
A Case Study of Principles of Accounting

- อิศรีย์ โชว์วัฒนา
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำกลุ่มวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
- คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- E-mail: isareec@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กรณีศึกษาวิชาหลักการบัญชีเบื้องต้น ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน รวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย โดยจำแนกตามเพศ ภูมิภาคเดิม ระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 40 ชุด โดยเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 38 ชุด สำหรับการประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบว่ามีค่าความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Least-Significant Different (LSD)

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริดในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและการประเมินผล การเรียนการสอน และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษามีความพึงพอใจในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน อันดับที่สามเป็นด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดและการประเมินผล การเรียนการสอน อันดับที่ดีที่สุดเป็นด้านอาจารย์ผู้สอน และเมื่อทำการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ ภูมิลำเนาเดิม และระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรีที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของนักศึกษา การเรียนการสอนแบบไฮบริด

Abstract

The primary objective of this research was to study student's satisfactory levels with hybrid learning, School of Accountancy, University of the Thai Chamber of Commerce: A Case Study of Principles of Accounting. The satisfactory level was determined in five aspects which are: curriculum, teaching and learning activity, lecturer, evaluation in teaching and learning, and motivating factor of teaching and learning. This research was also conducted to compare the difference of satisfactory level classified by gender, hometown, and educational background prior to attend the undergraduate program. A set of 40 questionnaires was distributed to a sample group, and 38 questionnaires were completed and returned. The SPSS package was employed to analyze the collected data. Statistical tools which were used for this research included Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, Two Independent Sample T- tests and One-Way Analysis of Variance: ANOVA. In case there were differences among the subjects, Least-Significant (LSD) was used to contrast them in pairs.

The results revealed that the students were highly satisfied with the curriculum, lecturer, and evaluation in teaching and learning. The curriculum was rated as the first

rank of their high satisfaction, motivating factor was rated as the second rank, teaching and learning activity and evaluation was rated as the third rank, and lecturer was rated as the fourth rank. After contrasting the satisfactory level of students towards hybrid learning, the School of Accountancy, University of the Thai Chamber of Commerce, the results indicated that students with differences in hometown, gender and educational background prior to attending the undergraduate program, were generally satisfied with the hybrid learning, School of Accountancy, University of the Thai Chamber of Commerce at the significant level of 0.05.

Keywords: Students' Satisfaction, Hybrid Learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาของโลกในปัจจุบันมุ่งสู่ทิศทางของสังคมความรู้อย่างไม่จบสิ้น วิธีการหาความรู้ของมนุษย์จึงมีการปรับเปลี่ยนให้ทันยุคทันสมัยและเข้ากันได้กับสภาพแวดล้อม ดังนั้น สื่ออิเล็กทรอนิกส์จึงมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ด้วยขบวนการต่างๆ ที่หลากหลาย ไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการและวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน นับแต่มีการพัฒนานำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็วมากขึ้น รวมทั้งการเรียนการสอนและการศึกษาหาความรู้ก็สามารถทำได้อย่างไร้พรมแดน ประเทศไทยก็มีการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับกระแสโลกดังกล่าว โดยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดเป้าหมายไว้ว่าในอนาคตคนไทยทุกคนจะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 12 ปี และในปี 2552 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยในระดับปริญญาตรีต้องมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ

ความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยได้เล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาที่ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในปี 2550 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยได้มีนโยบายในการปรับกระบวนการเรียนการสอนใหม่จากการเรียนการสอนที่เน้นการบรรยายที่ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนแต่เพียงผู้เดียวมาเป็นการสอนแบบไฮบริด (Hybrid) ที่เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ในการเรียน (Interactive Learning) ระหว่างผู้เรียนด้วยกันหรือผู้เรียนกับผู้สอน โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และนวัตกรรมการเรียนการสอนมาสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active Learning)

UTCC Hybrid Learning เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างการสอนในชั้นเรียน (Face-to-face) กับการสอนแบบ e-Learning โดยนำส่วนที่ดีที่สุด (Best Features) ของการสอนทั้งสองแบบมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน กล่าวคือ e-Learning จะเอื้อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าบทเรียนที่ผู้สอนนำไป

upload ไว้บน website ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ และตามศักยภาพที่ผู้เรียนพึงมี ทำให้เกิดการเรียนรู้ ในสภาพที่เป็นพลวัต (Dynamic Learning Environment) โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไปช่วย ในระบบการจัดการเรียน (Learning Management System) โดยใช้ Web Board หรือ Chat Room ในการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือใช้ Weblog ในการแสวงหาและเชื่อมโยงความรู้การ ผสมผสานระหว่าง e-Learning และ Face-to-face Teaching ทำให้เกิด Interactive Learning ที่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบ การคิด ความสามารถในการสื่อสาร การใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ การทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ ร่วมกัน การสร้างความรู้ใหม่ เพื่อประยุกต์ใช้ระบบ ไฮบริดนั้นในการเรียนจะต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ที่สามารถเชื่อมต่อกับเทคโนโลยีเครือข่ายไร้สาย (Wi-Fi) ซึ่งมีเครือข่ายครอบคลุมทั่วในสถาบันการ ศึกษาเพื่อใช้อินเทอร์เน็ตในการดาวน์โหลดข้อมูล เนื้อหาบทเรียน การเรียนการสอนในเว็บไซต์ของ มหาวิทยาลัยและค้นหาข้อมูลประกอบการเรียนตาม หัวข้อที่ผู้สอนกำหนดก่อนเข้าชั้นเรียน เมื่อเข้า ห้องเรียนผู้เรียนก็จะใช้บัตรนักศึกษาที่เป็นบัตร สมาร์ทการ์ด เสียบเข้ากับอุปกรณ์ไอพินเนียน ไลน์เดอร์ (Opinion Finder) ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ สร้างปฏิบัตินาการการจัดการเรียนรู้ที่มีความ เหมาะสมกับการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ และตรงกับวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

เนื่องจากวิชาหลักการบัญชีเบื้องต้น เป็นวิชา ที่นักศึกษาต้องมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับบัญชี เบื้องต้นพอสมควรจึงต้องสอนแบบ Face-to-face Teaching ก่อน หลังจากนั้นจะให้นักศึกษาได้เข้าไป ศึกษาวิชาบัญชีในบางหัวข้อแบบ e-Learning ซึ่ง

จะเป็นการเรียนการสอนที่นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วย ตนเองโดยมีการทำแบบประเมินก่อนเรียนและ หลังเรียน รวมทั้งทำแบบฝึกหัดและการวัดผล นอกจากนี้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามอัตรา ความเร็วของตนเอง จะเรียนที่ไหน เมื่อใดก็ได้ สามารถเข้าเรียนได้หลายๆ ครั้ง ทบทวนบทเรียน ได้ทุกโอกาสจนกว่าผู้เรียนจะเข้าใจ

การผลิตสื่อสำหรับการเรียนการสอนผ่าน ระบบเครือข่ายและสื่อมัลติมีเดียอิเล็กทรอนิกส์เป็น การพัฒนาการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับนโยบาย ของรัฐบาลและของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยที่ให้ อาจารย์ในคณะวิชาพัฒนาการเรียนการสอนโดย นำสื่อที่หลากหลายมาเสริมสร้างคุณภาพและ ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่ง จะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแล สื่อการสอน ที่ดีจะทำให้ผู้เรียนสนใจเนื้อหาที่เรียนเป็นการกระตุ้น การเรียนรู้อีกทางหนึ่ง และผู้สอนสามารถนำมาใช้ ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพโดย ต้องคำนึงถึงเทคนิคและวิธีการที่เหมาะสมให้ สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน เป็นการแบ่ง เบาทะระของผู้สอนและช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลน บุคลากร อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อ การสอนแบบอื่นได้อีก

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด ในด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความ

พึงพอใจของนักศึกษา โดยจำแนกตามเพศ ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้าการศึกษาในระดับปริญญาตรี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประพัฒน์ จำปาไทย (2525: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า

1. นิสิตมีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนด้านต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากมาหาน้อย คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน บทบาทและบุคลิกภาพของเพื่อนนิสิต การประเมินผล เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนในส่วนของห้องเรียน ยกเว้นห้องสมุดคณะครุศาสตร์ และห้องทำงานนิสิตที่ภาควิชาจัดไว้ให้ ซึ่งนิสิตมีความพึงพอใจในระดับน้อย

2. จากการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความพึงพอใจ พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าเป็นนิสิตและนิสิตที่ไม่มีประสบการณ์มาก่อน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการประเมินผลเท่านั้น ไม่พบความแตกต่างของความพึงพอใจของนิสิตระหว่างนิสิตที่มีความแตกต่างกันในด้านคะแนนเฉลี่ยสะสมและสถานภาพในเนื้อหาทุกๆ ด้าน

3. จากการวิเคราะห์ได้ตัวประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจของนิสิต ด้านกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมด 16 ตัวประกอบ คือ บทบาทและบุคลิกภาพของอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษา บทบาทและบุคลิกภาพเพื่อนนิสิตด้านการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา สภาพห้องทำงาน

นิสิตที่ภาควิชาจัดไว้ให้ สภาพห้องเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา เนื้อหาวิชาที่จัดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ลักษณะข้อสอบที่เหมาะสมในระดับบัณฑิตศึกษา วิธีการสอนของอาจารย์ที่เหมาะสมในระดับบัณฑิตศึกษา บุคลิกภาพของนิสิตด้านสังคมกับเพื่อน หลักการประเมินผลการเรียนที่เหมาะสมในระดับบัณฑิตศึกษา บทบาทของนิสิตที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ความมีคุณธรรมและมนุษยสัมพันธ์ของอาจารย์ที่มีต่อนิสิต การบริการของห้องสมุด การเตรียมการสอนของอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษา การจูงใจให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการสอนที่ส่งเสริมให้ประสบการณ์แก่นิสิต และการจัดบรรยากาศในห้องเรียน

4. รูปแบบของกระบวนการเรียนการสอนที่นิสิตมีความต้องการสอดคล้องกัน คือ

4.1 อาจารย์เป็นกันเองกับนิสิต

4.2 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศได้ดี

4.3 ห้องทำงานของนิสิตที่ภาควิชาควรมีโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอ และมีหนังสือให้ค้นคว้า

4.4 เจ้าหน้าที่ห้องสมุดบริการด้วยความเต็มใจและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

4.5 เนื้อหาวิชาทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และเน้นการนำไปใช้

ภัทรทริธา ผลงาม (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจและความต้องการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏเลย พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.2 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มีเพียงร้อยละ 16.8 และ 16.0 ที่มีความพึงพอใจในระดับสูงและต่ำ ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจ

ในระดับสูงในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 20.7 ส่วนความพึงพอใจในระดับต่ำพบในด้านอาจารย์ผู้สอน และการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 20.0 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับความพึงพอใจ พบว่า ปัจจัยส่วนตัว ได้แก่ สาขาที่เรียนและชั้นปีที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยครอบครัวและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ไม่พบว่ามีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กลุ่ม 5A จำนวน 40 คน ในภาคต้น ปีการศึกษา 2553

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากกรณีศึกษานี้ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเพียง 4 เดือน จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว ซึ่งอาจจะไม่ได้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งหมด

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้าการศึกษาในระดับปริญญาตรี
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจในด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายปิด ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอน และนำแบบสอบถามที่มีผู้สร้างขึ้นมาศึกษาและพัฒนา และสามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา แล้วจึงปรับปรุงก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศ ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้าการศึกษาในระดับปริญญาตรี

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เป็นแบบสอบถามปลายปิด แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน
4. ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน และ
5. ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน

โดยลักษณะของคำถามจะเป็นแบบมาตรวัดของ Likert Scale ที่วัดระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 1 น้อยที่สุด ระดับ คะแนนที่ให้เท่ากับ 1
- 2 น้อย ระดับ คะแนนที่ให้เท่ากับ 2
- 3 ปานกลาง ระดับ คะแนนที่ให้เท่ากับ 3
- 4 มาก ระดับ คะแนนที่ให้เท่ากับ 4
- 5 มากที่สุด ระดับ คะแนนที่ให้เท่ากับ 5

วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับข้อมูลทั่วไปของประชากร

2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวัดระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในระบบไฮบริด โดยกำหนดเกณฑ์การจัดลำดับคะแนนเฉลี่ยตามหลักสถิติ ดังนี้

$$\text{อันดับภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม สำหรับการประมวลผลข้อมูลจะประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งคำนวณค่าสถิติในการ

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
$1.0 \leq \bar{x} \leq 1.79$	น้อยที่สุด
$1.80 \leq \bar{x} \leq 2.59$	น้อย
$2.60 \leq \bar{x} \leq 3.39$	ปานกลาง
$3.40 \leq \bar{x} \leq 4.19$	มาก
$4.20 \leq \bar{x} \leq 5.00$	มากที่สุด

3. ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากรสองกลุ่ม (Two Independent Samples T-Test) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 โดยผู้วิจัยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% (ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$) ถ้าผลการทดสอบได้ค่าระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้ (Sig.) น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (α) แสดงว่าจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ถึงข้อที่ 3 โดยผู้วิจัยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% (ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$) ถ้าผลการทดสอบ

ได้ค่าระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้ (Sig.) น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (α) แสดงว่าจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก ถ้าพบว่ามีความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ Least-Significant Different (LSD)

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาคณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริดแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเพศ ภูมิลำเนาเดิม และระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาตรี

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 นักศึกษาที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย แตกต่างกัน

H_0 : นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย แตกต่างกัน

H_0 : นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรีที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย แตกต่างกัน

H_0 : นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรีที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรีที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย แตกต่างกัน

ผลการวิจัย

1. ในการวิจัยนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 5A จำนวน 38 ชุด จากแบบสอบถามที่แจก 40 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95 โดยมีข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	33	86.8
ชาย	5	13.2
รวม	38	100.0
2. ภูมิลำเนาเดิม		
กรุงเทพมหานคร	19	50.0
ภาคกลาง	7	18.4
ภาคใต้	6	15.8
ภาคเหนือ	4	10.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2	5.3
รวม	38	100.0
3. ระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรี		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	28	73.7
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	10	26.3
รวม	38	100.0

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน

ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในแต่ละด้าน

ข้อมูล	\bar{x}	S.D.	ลำดับที่
ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน			
1. หลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน	3.95	0.66	1
2. จำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรมีความเหมาะสม	3.82	0.65	3
3. เนื้อหาหลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	3.81	0.88	4
4. เนื้อหาวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ประกอบวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม	3.91	0.70	2
รวม	3.90	0.59	1

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในแต่ละด้าน (ต่อ)

ข้อมูล	\bar{x}	S.D.	ลำดับที่
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
1. การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.75	0.93	2
2. การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน	4.00	0.82	1
3. เอกสารประกอบการเรียนการสอนหรือตำราที่ใช้มีความเหมาะสม	3.56	0.95	5
4. มีการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจต่อผู้เรียน	3.73	0.80	3
5. ใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย น่าสนใจ และเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	3.66	0.97	4
รวม	3.76	0.70	3
ด้านอาจารย์ผู้สอน			
1. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความชำนาญ และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน	3.79	0.70	3
2. มีการแจกประมวลรายวิชาที่ชัดเจน และสอนตามประมวลรายวิชา	3.63	0.76	5
3. มีเทคนิคการสอนโดยการใช้สื่อที่เหมาะสม	3.54	0.92	7
4. การถ่ายทอดความรู้เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาได้ดี	3.55	0.84	6
5. บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ของผู้สอน	3.84	1.00	2
6. การให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน	4.05	0.87	1
7. การสรุปเนื้อหาในแต่ละบท	3.71	0.78	4
รวม	3.68	0.68	4
ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน			
1. อาจารย์ผู้สอนได้ชี้แจงวิธีการประเมินผลให้ทราบในช่วงแรกของการสอน	3.76	0.71	4
2. ข้อสอบมีคุณภาพ ครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่เรียน	3.85	0.74	1
3. เนื้อหาของข้อสอบมีความเหมาะสมกับระยะเวลาสอบ	3.50	0.92	7
4. วิธีการให้คะแนนมีความเหมาะสม	3.67	0.71	6
5. การประเมินผลมีความโปร่งใสและยุติธรรม	3.84	0.72	2
6. การวัดผลมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา	3.82	0.73	3
7. ความเหมาะสมของการวัดผลแต่ละบทเรียน	3.75	0.53	5
รวม	3.76	0.53	3
ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน			
1. การออกแบบสื่อทันสมัย เข้าใจง่าย จูงใจให้เรียน	3.79	0.67	5
2. การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่อ	3.82	0.93	4
3. ความชัดเจนของเสียง สี ตัวอักษร ภาพ ง่ายต่อความเข้าใจ	3.63	0.79	7
4. ความสอดคล้องของภาพและสื่อที่ใช้ประกอบเนื้อหาเหมาะสม	3.68	0.74	6
5. ห้องเรียนมีความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.97	0.79	2
6. วัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน เช่น แก้ว มีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	3.95	0.73	3
7. สื่อและอุปกรณ์มีความทันสมัย เช่น เครื่องฉายภาพ เครื่องฉายแผ่นทึบ ระบบการกระจายเสียง และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น	4.13	0.74	1
รวม	3.85	0.58	2

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

โดยจำแนกตามเพศ ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยจำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจของนักศึกษา	เพศ				t	Sig. (p-value)
	ชาย		หญิง			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	3.75	0.77	3.91	0.57	-0.58	0.57
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.72	0.89	3.78	0.69	-0.14	0.89
ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.78	0.78	3.67	0.67	0.32	0.75
ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน	3.60	0.64	3.78	0.52	-0.60	0.55
ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน	3.74	0.75	3.88	0.56	-0.45	0.65

จากตารางที่ 3 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในภาพรวมด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้าน

อาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ของความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยจำแนกตามภูมิภาค

ความพึงพอใจของนักศึกษา	ภูมิภาคเดิม												F - value	Sig. (p-value)
	กรุงเทพมหานคร		ภาคใต้		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคเหนือ		F - value	Sig. (p-value)		
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.				
ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	3.86	0.73	4.08	0.41	4.04	0.27	4.00	0.00	3.44	0.66	0.86	0.49		
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.87	0.66	4.10	0.82	3.46	0.32	4.50	0.42	2.95	0.60	3.35	0.21		
ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.75	0.67	3.93	0.62	3.71	0.31	4.36	0.35	2.75	0.59	3.41	0.02		
ด้านการวัดและการประเมินผล การเรียนการสอน	3.72	0.60	3.71	0.43	3.88	0.37	4.29	0.20	3.43	0.65	0.91	0.47		
ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน	3.81	0.66	3.76	0.38	3.86	0.39	4.64	0.30	3.79	0.70	1.00	0.42		
รวม	3.84	0.63	3.89	0.46	3.76	0.09	4.39	0.18	3.24	0.57	1.62	0.20		

จากตารางที่ 4 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริดในภาพรวม ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านปัจจัย

เกื้อหนุนการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในภาพรวมด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ของความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรี

ความพึงพอใจของนักศึกษา	ระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรี				F-value	Sig. (p-value)
	มัธยมศึกษาตอนปลาย		ประกาศนียบัตรทางวิชาชีพ (ปวช.)			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	3.94	0.56	3.75	0.67	0.71	0.41
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.74	0.77	3.84	0.54	0.16	0.70
ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.66	0.75	3.77	0.44	0.15	0.70
ด้านการวัดและการประเมินผล การเรียนการสอน	3.76	0.55	3.74	0.48	0.01	0.92
ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน	3.94	0.60	3.61	0.48	2.39	0.13
รวม	3.81	0.58	3.79	0.45	0.02	0.90

จากตารางที่ 5 นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรีที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริดในภาพรวม ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กรณีศึกษา วิชาหลักการบัญชีเบื้องต้น ในครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจที่มีการบอกถึงหลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ชัดเจนมากที่สุดและเนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจที่มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในห้องเรียนมากที่สุด

1.3 ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจที่อาจารย์ผู้สอนมีการให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียนรวมถึงมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักศึกษา

1.4 ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยพึงพอใจที่ข้อสอบมีคุณภาพ ครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่เรียน และการประเมินผลมีความโปร่งใสและยุติธรรม

1.5 ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพึงพอใจที่มีสื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัย

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กรณีศึกษา วิชาหลักการบัญชีเบื้องต้น พบว่า

2.1 นักศึกษาที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักศึกษาที่เป็นเพศหญิงจะให้ความสนใจในหลักสูตรการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติในห้องเรียน มีความใส่ใจที่จะทดสอบและวัดผลการเรียนการสอนตลอดจนให้

ความเอาใจใส่ต่อเนื้อหาที่เรียนผ่านระบบไฮบริด มากกว่านักศึกษาเพศชาย

2.2 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในภาพรวมด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อวิเคราะห์การทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) ไม่ปรากฏผลความแตกต่างรายคู่ แต่นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในภาพรวมด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน เนื่องจากนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมแตกต่างกัน ส่วนใหญ่จะมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมในการเรียนการสอน การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน เป็นต้น สำหรับการวัดและการประเมินผลมักจะโปร่งใส เพื่อให้ นักศึกษาสามารถตรวจสอบวิธีการให้คะแนนของอาจารย์ว่ายุติธรรมหรือไม่

2.3 นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในภาพรวมแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจากนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ไม่ว่าจะป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ต่างมุ่งหวังที่จะศึกษาหาความรู้เพื่อให้จบการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสามารถนำไปประกอบวิชาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ซึ่งอาจารย์ผู้สอนสามารถนำไปปรับปรุง พัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาต่อไป

2. ผลที่ได้จากการศึกษาจะนำเสนอต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนแบบไฮบริด คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาต่อไป

3. ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

บรรณานุกรม

กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2544. **การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูลเวอร์ชัน 7-10**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ซี เค แอนด์ เอส โฟโต้ สตูดิโอ.

ประพัฒน์ จำปาไทย. 2525. “ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภัทริรา ผลงาม. 2545. “ความพึงพอใจและความต้องการของนักศึกษาบัณฑิตต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏเลย.” เลย : สถาบันราชภัฏเลย.

ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2550. **การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์**. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: สุพีเรีย พรินติ้งเฮาส์ .

สุพัตรา ประดับพงศ์. **UTCC Hybrid Learning System** [ออนไลน์] เข้าถึงจาก: http://www.utcc.ac.th/download/utcc_plus/2_6/2-6-3.pdf

อิสริย์ โชว์วิวัฒนา. 2549. “ความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรปริญญาตรี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.” **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย** 26, 1: 90-113.

Isaree Chowivattana is an Assistant Professor in the School of Accounting, University of the Thai Chamber of Commerce, Bangkok, Thailand. She received her Master of Business Administration Degree from Kasetsart University.